

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

AKSARAY İL ÖZEL İDARESİ

2012 YILI DENETİM RAPORU

Aralık/2013

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06100 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 40 94
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

Bu rapor, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu uyarınca yurütölen dözzenlilik denetimi sonucu hazırlanmıŐtır.

İÇİNDEKİLER

AKSARAY İL ÖZEL İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI.....	3
DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU.....	4
SAYIŞTAY'IN SORUMLULUĞU	4
DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	4
DENETİM GÖRÜŞÜ.....	5
VURGULANACAK HUSUSLAR	5

AKSARAY İL ÖZEL İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

Aksaray İl Özel İdaresi, Anayasanın 127 inci maddesinde kamu tüzel kişiliğini haiz mahalli idare birimi olarak sayılan il özel idarelerinden biri olarak teşkilatlanmıştır.

İl özel idarelerine ilişkin yasal düzeydeki temel düzenleme; 04.03.2005 tarihli ve 25745 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'dur. Kanunun 3 üncü maddesinin (a) fıkrasında *“il özel idaresi; il halkının mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi”* olarak tanımlanmıştır. Aynı Kanunun 4 üncü maddesinde belirtildiği üzere *“il özel idaresi, ilin kurulmasına dair kanunla kurulur ve ilin kaldırılmasıyla tüzel kişiliği sona erer.”* 5 inci madde hükmüne göre ise il özel idaresinin görev alanı il sınırlarını kapsamaktadır.

Anılan Kanunun 29 uncu maddesi il valilerini, il özel idaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisi olarak belirlemiştir. 9 uncu madde hükmüne göre İl Genel Meclisi, Kurumun karar organı fonksiyonunu üstlenmiştir. Son olarak İl Encümeni, 25 inci maddede yapılan düzenleme ile Kurumun organları arasında gösterilmiştir.

İl Özel idarelerinin görevleri aynı kanunun 6ncı maddesinde ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

Aksaray İl Özel İdaresi'nin kurulu bulunduğu Aksaray İlinde 6 ilçe, 48 belediye ve 152 köy bulunmaktadır. Kurumun hizmet verdiği sınırlar içindeki toplam nüfus 379.915 kişi olup, bu nüfusun % 37,83'ünü oluşturan 143.738 kişi köy ve beldelerde yaşamaktadır. İlin yüzölçümü 4.589 km² dir. Aksaray İlinde merkez ilçe hariç altı ilçe bulunmakta olup bunlar, Ağaçören, Eskil, Gülağaç, Güzelyurt, Ortaköy ve Sarıyahşi. İl Özel İdaresi bünyesinde bulunan altı ilçede de İlçe Özel İdare Müdürlüğü de faaliyettedir.

Aksaray İl Özel İdaresinin ana hizmet birimleri, genel sekreterlik, mali hizmetler, insan kaynakları ve eğitim, imar ve kentsel iyileştirme, plan proje yatırım ve inşaat, kültür ve sosyal işler, destek hizmetleri, encümen, yol ve ulaşım hizmetleri, kütüphane, su ve kanal hizmetleri müdürlükleri ile ilçe özel idare müdürlükleri altında örgütlenmiştir

Aksaray İl Özel İdaresi'nin ortak olduğu kuruluşlar şunlardır:

- Vilayetler Hizmet Birliği
- Aksaray Organize Sanayi Bölgesi

- Nevşehir Bölge Kalkınma Ajansı
- Aksaray İli Mahalli İdareler Hizmet Birliği

Öte yandan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3 üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde; il özel idareleri, genel yönetim kapsamında yer alan kamu idarelerinden birisidir. Bu nedenle bütçe ve muhasebe işlemlerine ilişkin esas ve usuller 5018 sayılı Kanun'un 49ncü, 5302 sayılı Kanun'un 48nci maddelerine dayanılarak hazırlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer almaktadır. Mali Tablolar bu Yönetmelik esaslarına göre hazırlanmaktadır.

Kurumca yapılacak harcamalarda ödeme belgesine bağlanacak kanıtlayıcı belgeler ve bunlardan düzenlenmesi gerekenlerin şekil ve türleri "Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği" nde belirlenmiştir.

Aksaray İl Özel İdaresinin mali nitelikteki hesap ve işlemleri Mali Hizmetler Müdürlüğüne gerçekleştirilmekte, muhasebe işlemleri ise İçişleri Bakanlığının sunduğu "e-içişleri" otomasyon sistemi üzerinden yürütülmektedir.

2012 Yılı Mali Bilgileri

Kurumsal Performans Planına göre hazırlanan Aksaray İl Özel İdaresi 2012 yılı Bütçesinde 25.000.000 TL Gelir, 25.000.000 TL Gider öngörülmüş olup bütçe 25.000.000 TL olarak kabul edilmiştir.

2012 yılı Kesin Hesap verilerine göre ise,

71.712.250,46 TL gelir elde edilmiştir. Bunun % 0,31'i (222.417,41 TL) vergi gelirleri, % 0,83 'ü (596.844,72TL) teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, % 67,16'sı (48.163.165,09 TL) alınan bağış ve yardımlar (Bakanlık ve diğer kuruluşlardan aktarılan ödeneklerde bu kapsamdadır), % 31,37'si (224.97.413,24 TL) Diğer gelirler (İller Bankası'ndan gönderilen merkezi idare vergi gelirlerinden ayrılan pay ve faizler), % 0,32'si (232.410,00 TL) Sermaye Gelirleri olarak gerçekleşmiştir.

Öngörülen bütçe ödeneği 25.000.000 TL iken 2011 yılından devreden 35.700.090, merkezi yönetimden aktarılan 49.916.198,56 TL ile birlikte 2012 yılı ödeneği 110.616.288,60 TL'na ulaşmış olup 2012 yılında bu tutarın 66.285.360,13 TL harcanmıştır.

Özel İdarenin kendi bütçesinde yer alan işler için gerçekleşen tahsilat 22.826.736 TL olup, 25.000.000 TL olan toplam bütçe ödeneğinin % 91,30'u iken, Merkezi idareden aktarılan 49.916.198,56 ödeneğin, 2012 yılı bütçe rakamı olan 25.000.000 TL'na oranı % 199

olup, 2012 yılı toplam ödeneği olan 110.616.288,60 TL'nin % 38'i olan 42.081.045 TL ödenek de 2013 yılına devredilmiştir.

Bu ödenekler kapsamında 66.285.360,13 TL toplam gider yapılmış bunun % 32'si olan 21.552.305,12 TL Personel gideri, % 25'i olan 16.939.147,31 TL da mal ve hizmet alımları, % 36'sı olan 23.865.538,56 TL sermaye gideri, % 0,10 'u olan 65.378,61 TL faiz giderleri, % 0,71'i olan 472.990,53 TL cari transferler ve % 5 'i olan 3.390.000,00 TL da sermaye transferi olarak harcanmıştır.

KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5 inci maddesi gereğince, hesap dönemi sonunda, Sayıştay'a gönderilmesi gereken ve aşağıda yer alan defter, mali tablo, belge ve bilgilerden, bütçe kesin hesabı ile birlikte kesinleşecek olan, taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli dışındakiler temin edilmiş, ayrıca İçişleri Bakanlığınca yürütülen e-içişleri projesi kapsamındaki Analitik Bütçe Muhasebe ve rapor modülünden faydalanılarak denetimimiz yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- a) Birleştirilmiş veriler defteri.
- b) Geçici ve kesin mizan.
- c) Bilanço.
- ç) Belgeler;
  - 1) Kasa sayım tutanağı,
  - 2) Banka mevcudu tespit tutanağı,
  - 3) Alınan çekler sayım tutanağı,
  - 4) Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
  - 5) Teminat mektupları sayım tutanağı,
  - 6) Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- d) Bütçe uygulama sonuçlarına ait tabloları;
  - 1) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
  - 2) Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- e) Faaliyet sonuçları tablosu veya gelir tablosu.

DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

SAYIŞTAY'IN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmekle sorumludur.

DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda ulaşılan denetim görüşünü destekleyen yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

DENETİM GÖRÜŞÜ

Aksaray İl Özel İdaresinin, 2012 yılına ilişkin mali rapor ve tablolarının, tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği; gelir, gider ve mallarına ilişkin hesap ve işlemlerinin kanun ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olduğu kanaatine varılmıştır

VURGULANACAK HUSUSLAR

Denetim görüşünü etkilememekle birlikte kurum iş ve işlemleriyle ilgili olarak aşağıda belirtilen hususların belirtilmesine gerek görülmüştür.

BULGU 1- Kurumca vadeli hesap açmak amacıyla ya da diğer sebeplerle, vadesiz hesaptan vadeli hesaba yapılan aktarmaların, başkasının hesabına yapılan olan aktarma olarak kabul edilip, hem 102 Banka Hesabı, hem de 103 Verilen Çek ve Ödeme Emirleri Hesabı kullanılması gerekirken, kullanılmamakla, banka işlemleri ile muhasebe kayıtları arasında uyumsuzluk ortaya çıkmasına sebep olduğu görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmiştir.

BULGU 2- Aksaray İl Özel İdaresi gelirleri üzerinde yapılan inceleme sonucu; 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 14 ncü maddesine 10.06.2010 tarih ve 5995 sayılı kanunla getirilen ek fıkraya göre belirlenen "Devlet Hakkı"nın % 25 ini oluşturan İl Özel İdaresi Paylarını tahsil ve takip eden Maden İşleri Genel Müdürlüğü ile sözkonusu gelirlerin takibi konusunda iletişim eksikliği bulunduğu, bu meyanda Maden İşleri Genel Müdürlüğü verilerine göre, 2012 yılında Aksaray İl Özel İdaresinin hesaplarına yatırılması gereken Maden Payı miktarından 21.045,25 TL'nin yatırılmadığı, ancak bu tutar hakkında herhangi bir işlem yapılmadığı görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte olup 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmiştir.

BULGU 3- Mahalli İdareler Muhasebe Yönetmeliğinin 280. maddesine göre, Aksaray İl Özel İdaresinin giriştiği yüklenmeler karşılığında, yüklenicilerden aldığı teminatlardan, 1 yıldan uzun vadede iade edilecek olanların izlenmesi için 430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı, 1 yıldan kısa vadede iade edilecek olanların izlenmesi için ise 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı kullanılması gerekmekte iken, tüm teminatların 1 yıldan daha kısa bir zamanda iade edilecekmiş gibi 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı kullanılarak mali tabloların gerçek duruma uymayan bilgi vermesine sebep olunduğu görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte olup 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmiştir.